

Itoizko urtegia

Epaiairen kontra «ahalegin guztiak» egiteko prest da Nafarroako Gobernua

Herrilan Ministerioak errekurtsoa aurkez dezan gaur bilduko dira Borrellekin

Itoizko urtegiaren proiektua auzitan jarritz Espainiako Entzutegi Nazionalak eman berri duen epaiaren kontra, «ahalegin guztiak» egiteko prest daudela azaldu zuen atzo Javier Otano Nafarroako Gobernuak lehendakariak. Nafarroako Gobernuak ez du epaia errekurtitzeko eskumenik, Espainiako Herrilan Ministerioaren ardura baita Itoizko urtegia. Dena den, bi instituzioak ia ados jarri dira errekurtsoa aurkezteko.

IRENE ARRIZURIETA / IRUÑEA

Entzutegi Nazionalako Kontentzioso-Administratiboko salak emandako epaiak dio Itoizko urtegiak ez duela babes legalik eta horrek «kezka eta ustekabea» sortu du Nafarroako Gobernuan. Nafarroako Gobernuak, Javier Otano presidentearen bidez, «epaia Nafarroako interesentzat oso kaltegarria» dela dio. Ildo horretan, Otanok, Iruñeko Entzutegiak onartutako argudioak Entzutegi Nazionalak bertan behera uztea «harritu» egin duela azpimarratu zuen atzo, eta Gobernuak «lanek aurrera jarrai dezaten bere esku dagoen guztia» egingen duela gehitu zuen.

Otanok atzo erran zuenez, Gobernuak Entzutegi Nazionalaren epaia «onartu du» baina Espainiako Gobernuari «errekurtitzeko» eskatu dio «epaia indarrean jar ez dadin». Otanoren arabera, «epaiak ematen duen estaldura legalak, Nafarroatik kanpo dauden lan hidrológico guztiak arriskuan jar ditzake badirudielako 1992. urteko lege dekretua ez dela nahikoa Itoizen interes handia justifikatzeko».

BORRELLEKIN BILERA GAUR Nafarroako gobernuburuak atzo adierazi

zuen, Cristina Narbona Inurugiroko idazkariarekin mintzatu zen eta bi aldeak epaia errekurtitzeko ados jarri ziren. Hala ere, Otanoren arabera, Josep

Itoizko urtegia eraiki dadin euren esku dagoen guztia egingo dutela nabarmendu zuen Otanok. JOXE LACALLE

PUNTUZ PUNTU

Hiru ardatzeko epaia

Espainiako Entzutegi Nazionalako Kontentzioso-Administratiboko Auzitegiak atzera bota du 1990eko azaroan Herrilan Ministerioak Itoizko urtegia egiteko hartu zuen erabakia. Hiru puntutan oinarritzen da proiektua lege kanpoko dela esateko: batetik, horrelako lan batek behar duen babes legala falta duela esaten du; bestetik, urtegia eraikitzeak premiak ez daudela ez zehaztu ezta justifikatuta ere; eta azkenik, ingurugiroan egiten duen kaltea aipatzen du.

- **ESTALDURA LEGALIK EZ:** Espainiako Hidrologi Plana onartu gabe dagoenez, lehortetarako laguntzetarako 1992an onartutako legearen eranskin batean oinarritu zen Espainiako Herrilan Ministerioa Itoizko urtegia «interes orokorreko» lan izendatzeko. Epaiairen arabera, hori ez da bidezkoa, Uren Legea aintzat hartuz, lege estaldura propioa behar baitu horrelako lan batek. «Itoizko urtegiak, dituen neurri eta helburak kontuan izanda, arautegi espezifiko beharko luke, areago Nafarroako ubidea bezalako garrantzia duen proiektu baten menpeko lana izanda eta Nafarroatik kanpora eragina izango duela kontuan hartuta».
- **HELBURU ZEHATZIK GABEKO OBRA:** Epaiairen arabera, Itoizko urtegiaren bilduko litzatekeen ura zertan erabiliko litzatekeen behar bezala definitu gabe dago: «Helburuak zehazga-

beak direnez, inpugnatutako obra justifikaziorik gabe sortutakoa da, Nekazaritzako Garapen eta Erreformatarako Legeak Uraren Legean oinarrituz esatean duenaren kontra». Nafarroako Gobernuak, Ebroko Hidrologi Konfederazioak zein Riegos de Navarra egindako bideragarritasun planak «arloteknikoetara» mugatzen direla nabarmen du, eta ez dutela argitzen Itoizko urtegia eta Nafarroako ubidea eraikitzeak ekarriko lukeen garapen sozio-ekonomikoa.

- **INGURUGIROKO KALTEAK:** Urtegiak ingurugiroan eragingo lituzkeen kalteak ere gaitzesen ditu epaiak. Horrela, ingurugiro arautegia ez duela betetzen esaten du, Hegaztien Babeserako Zona Bereziak ur azpian hartuko lituzkeelako. Halaberean, Itoizko lanetarako erabilitako harrobiak lege kanpokatzen jotzen ditu.

Borrellek du azken hitza «Gobernu zentrala delako Itoizko lanen erantzule eta egile zuzena». Nafarroako Gobernuak ordezkaritza bat gaur eguerdiko

12.30etan bilduko da Borrell ministroarekin, epaiaren ondorioak aztertze eta errekurtsoa aurkeztu dadin. Nafarroako Gobernuak «Itoizko proiektuaren bideragarritasun juridikoa eta legala ahalbidetzeko bere esku dauden bide juridiko guztiak» bultzatuko dituela adierazi zuen.

Itoizko Koordinakundeak eta Longida, Aoiz, Artze, Oroz-Betelu eta Aezkoako bailarako udalek, 1992an aurkeztutako errekurtsoaren epaia betetzeko eska dezakete. Aukera hori iza-

nik, Nafarroako Gobernuak «inolako atzerapenik edo gelditzerik» ez ahalbidetzeko eskatu dio Espainiako Estatuko Gobernuari, bere iritziz, «Itoizko urtegiak eta Nafarroako Ubideak Nafarroako erdialdeko eta Erriberako ureztapena ahalbidetuko dutelako, industria eta giza kontsumorako beharrezkoak direlako, ibaien kutsadura gutxiagotuko dutelako eta hauen erregulazioa ekarriko duelako. Gainera, energia elektrikoa ekoiztuko litzateke».

ERREAKZIOAK

► **UPN:** Nafarroako interesentzat epaia «oso kaltegarria» dela uste dute alderdi horretako kideek. Espainiako Gobernuaren «arduragabekeria» salatu du, «proiektuaren tramitazio administratiboan izandako irregulartasunak» direla-eta. Miguel Sanz UPNko lehendakariordeak bere alderdiak ez duela proiektuaren tramitazioan erantzukizunik erran zuen atzo. Sanzek dioenez, «errua Madrilgo Gobernuarena da Itoizko urtegia interes handikoa zela zioen legea onartu ez zuelako».

► **HB:** Adolfo Araiz HBko parlamentariak Entzutegi Nazionalak Itoiz buruz kaleratutako epaiak, lehenengo aldiz erakunde ofizial batek afera «bere osotasunean» landu duela dio. Ildo horretan Araizek uste du, epaiak urtegiaren baliagarritasuna zalantzan jarri duela, eta lege kanpo diharduteja. Epaia sistema beraren legaltasunetik «heriotza kolpea» da. Araizen aburuz, «lanak segituan gelditu behar dira, gastu eta kalte ekologiko gehiago sor ez ditzan Itoiz eta zuhurtasun politikoa gordetze-ko».

► **IU:** Izquierda Unidaren iritziz ere proiektuak «inoiz ez du justifikaziorik izan». Epaia «jadanik 7.000 milioi pezetako (280 milioi libera) kosta den eta hainbat kalte ekologiko egin dituen lana zalantzan jartzen zutenen iritzia bermatu du». Hau guztia aintzat hartuz, Felix Taberna IUko bozeramaileak Borrell ministroaren dimisioa eskatu zuen atzo, «egin duena txapuz bat delako, lanak ez zuelako babes legalik eta erantzukizun politikoa berea delako».

► **Batzarre:** Alderdi honen irudiko epaia «beste pausobat da» Itoizko lanak gelditzeko.

► **Greenpeace:** talde ekologista honek, «Itoizko lanak behin-betiko eta berehala» gelditzeko eskatu du «epaiak lanak legezkoak ez direla diolako».

► **EHNE:** Sindikatu honek ere Itoizko lanak «berehala gelditzeko» eskatu du, epaiak «urtegiaren aurkako oposaketan giltzarria den argudioa azpimarratu baitu, hots, lana justifikatzen eta zertarako egiten den definitzea falta dela».

► **UAGN:** Sindikatu honek, berriz, «epaia errespetatzen» duela adierazi zuen baina Itoizko urtegiaren lanetan atzerapenak sortzen badira Nafarroako nekazaritza oso kaltetua suertatuko litzatekeela uste du.

UNIVERSIDAD DEL PAIS VASCO

EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA

ERRAKUNTZEN ZUZENKETA

IRAKASLE LAGUNAREN PLAZA BATEN ZUZENKETA

UPV/EHUk 1995eko irailaren 24ko datuz detaldia eginko irakasle lagunaren plaza baten ezaguerari erakuntza ikusi duenez, plaza horretan zuzenketak egiten dira. Hastegia: Filologi, Geografi eta Historia Fakultatea (Gasteiz). Ordena alfa. 52. Saila: Erdi Aroaren, Aro Berriaren eta Amerikaren Historia. Jakintza-arloak: Aro Berriaren Historia. Egin beharrek: Iruduerak (Aro Berriaren Historia) Ikerketa-Metodoak eta Teknikak. (Aro Berriaren Historia) Gaureragunak. Irudierak. Auzuridua: atzerat 6 ordu. Guztiz honen berri izan dezaten jakinarazten dena beraz.

Leioan, 1995eko urriaren 5ean. Errektorea: Juan José Goiriarena de Gandarias y de Gandarias.